

Pred jesensko setvijo.

Vsak kmet dobro ve, da mu samo dobro zagnojena zemlja vrže pridelek, ki ga zadovolji. Vsak peti slovenski kmet je prepričan, da mu umetna gnojila znatno povečajo njivske žetve in travniške košnje. Komaj pa vsak deseti slovenski kmet se poslužuje umetnih gnojil. In vendar brez njih ne bomo nikdar dosegli toliko pridelkov, da bi mogli dobičkanosno gospodariti.

Poglejmo malo okoli po državah, ki korakajo naprej v kmetijstvu. Povsod vidimo, da je začel napredek šele tedaj, ko so se oprijeli z vso silo gnojenja z umetnimi gnojili. Tako je na primer Nemčija uporabila lani 736.000 vagonov umetnih gnojil, Japonska nad 250.000 vagonov, Italija okrog 320.000 vagonov itd. Ali mislite, da bi kmetje v teh državah uporabljali v taki meri ta sredstva, če se ne bi že davno prepričali, da zamožejo samo z njimi dobičkanosno gospodariti in da se jim z njimi vloženi kapital ne samo vrača ampak tudi dobro obrestuje. Koliko je pa Slovenija lani uporabila umetnih gnojil? Samo okrog 650 vagonov. To je odločno premalo; posebno če pomislimo, da je bivša Kranjska pred vojno naročevala letno že blizu 100 vagonov.

Zakaj pa se toliko priporočajo umetna gnojila? Zato ker se samo s tem sredstvom, v zvezi z dobrim obdelovanjem zemlje, more zvišati pridelke zemlje in s tem znižati stroške za pridobivanje zemeljskih dobrin.

Naš kmet leze stalno v dolgove. Njegovo gospodarstvo propada in pride dan, ko mu pojde vse na boben. Kako pa se more rešiti? Samo na ta način, da kolikor mogoče zmanjša stroške pridelovanja, istočasno pa poveča pridelke. Zemlja njegova je

vsled stoletnega obdelovanja že izčrpana, mu torej ne more veliko več dati sama od sebe. Domačega gnojila ima premalo. Mora ga torej vsaj deloma nadomestiti z umetnimi gnojili. Ta nudijo rastlinam dovolj hranil, ki jim jih zemlja ne more več dati. In z njimi bomo lahko zvišali pridelke vsaj za polovico več nego jih sedaj dobimo. Dokaz temu so številna uzor na posetva dobrih, umnih in izobraženih kmetovalcev, ki jim njih zemlja da večkrat še enkrat toliko kakor nemarnemu in starokopitnemu sosedu. Če pisana in živa beseda ne zaleže, naj pomagajo vsaj ti zgledi, ki jih je po deželi povsod dovolj.

Marsikateri kmet bo pa ugovarjal, češ, poskusil sem umetna gnojila, pa na moji zemlji niso učinkovala. To sredstvo je morda za druge zemlje, za mojo ne. Ali pa je gnojilo slabo.

Ni gnojilo krivo, če ni učinkovalo, ali pa celo škodovalo, ampak kriva je slaba uporaba in pa morda tu pa tam tudi vremenske ali druge razmere. Če si pognojil travnik s superfosfatom in kalijevo soljo, pa je prišla voda čez, seveda je umetno gnojilo zgubljeno. Ali pa če si gnojil samo s kalijevo soljo travniku ali žitu, tudi ne boš imel uspeha, ker je zemlja predvsem marjkala fosforova kislina v Tomasovi žindri oziroma v superfosfatu ali pa še celo dušik v čilskem solitru.

Umetna gnojila, ki se izdelujejo v državi ali ki se uvažajo, so vsa dobra in učinkovita, kajti so pod državnim nadzorstvom in morajo imeti določeno množino redilnih snovi. Če ne učinkujejo, je kriva nepravilna uporaba, ob nepravem času ali k nepravim rastlinam.

Bliža se jesenska setev ozimine:

pšenice, rži in ječmena. Kako bode-mo tem gnojili? Pri nas sejejo ta žita navadno po detelji ali po krompirju, potrebujejo pa največ fosforove kisline. Ta snov je v superfosfatu, v Tomasovi žilindri ter kostni moki. — Ker pa ti zadnji dve gnojili prepočasi učinkujejo, niso prikladni za žita. Za nje je najboljši superfosfat, ki se hitro raztopi in ga rastline lahko užijejo. bomo k vsej ozimini že pred set-vijo potrošili po zorani njivi do 300 kilogramov superfosfata na hektar, oziroma 170 kg na oral ali joh. Jesen-sko gnojenje ozimine s superfosfatom da obilo klenega zrnja.

To pa ne zadostuje vedno. Ker primanjkuje večini naših zemlja tudi kalija bomo ob istem času potrosili polovično množino kalijeve soli. Ta bo znatno pospeševala zoritev žita v prihodnjem letu.

Pšenica in ječmen sta žiti, ki po-trebujeata tudi precej dušika, posebno v začetku svojega razvoja, če ni zem-lja premočno gnojena. Tedaj potrosi-mo štirinajst dni po setvi na suho ze-leno setev 80—100 kg čilskega solitra na hektar. Dušik v tem gnojilu pride takoj v korist rastlinam, ki se bodo bujno razvile, krepko vkorenile in razkošatile, da bodo zimo lažje pre-stale.

Tako moramo gnojiti ozimnim ži-tom, če hočemo dobiti visoke pri-delke.

Zatirajte predenico.

Letos opažamo na deteljiskih zelo mnogo predenice, ki ogroža ne samo košnjo detelje, ampak še toliko več pridelovanje semena. Proti tej škod-ljivki se moramo boriti z vsemi sred-stvi, če hočemo ohraniti naše njive neokužene in dobiti čisto seme. Ne zadostuje pa, če se posameznik bori proti tej zajedalki naše detelje, am-pak proti njej morajo nastopati vsi pridelovalci detelje in lucerne.

Država že skrbi s tem, da nadzira prodajo semena, ki mora biti popol-noma čisto predeničnega zrnja. Toda

s tem še ni vse doseženo. Predenica se širi na različne načine: ptice jo nosijo iz ene njive na drugo; z gno-jem pride na njive in se na ta način razširi; veter jo zanese iz sosedove njive ali iz travnikov; človek jo pri-nese na čevljih ali obleki iz enega zemljišča na drugo itd. Torej okuže-nje je težko popolnoma zabraniti.

Pač pa lahko omejimo škodo te-daj, ko se je predenica pojavila na njivi. Takoj ko zapazimo to zajedal-ko med deteljo, vsekakor pred cvet-jem, skrbno in previdno pokosimo okužena mesta in še približno en me-ter okrog ter pograbimo vso košnjo. Nato jo spravimo v vrečo, odnesemo z njive in sežgemo. Vsaka raztresena bilka je lahko izhodišče za novo oku-ženje.

Toda na stebelu detelje ali lucer-ne, ki je ostalo na njivi, so se še ohrani-li deli nitkastega stebela predenice. Da uničimo tudi te ostanke, moramo okužena in pokošena mesta politi ali z raztopino čilskega solitra ali pa z enako raztopino zelene galice, ki sta oboje izvrstni sredstvi proti temu ple-velu. Če se je predenica začela šele razvijati, zadostuje desetodstotna raz-topina navedenih sredstev (1 kg na 10 litrov vode). Če se je pa že močno razrasla in stvorila ob zemlji debelo plast svojega steblovja, tedaj moramo rabiti močnejšo raztopino, to je deset litrov vode in 1 in pol do 2 kilograma sredstva.

Ta raztopina uniči razen prede-nice tudi gornje dele detelje, pozneje pa požene ta zopet iz korenin.

Če je pa predenica napravila že seme, tedaj to sredstvo ne pomaga mnogo, ker se seme ohrani v zemlji. Tedaj pokosimo deteljo ali lucerno, jo pustimo, da se posuši na mestu, pogrnamo še s slamo, polijemo s pe-trolejem in zažgemo. Ogenj in njego-va vročina ne umori samo predenič-nega steblovja, ampak tudi seme. Čim močnejši je ogenj, tem večja je ver-jetnost, da bo uničeno vsako zrno za-jedalka. Na ta način požgani prostor

moramo pa nanovo zasejati, kajti z ognjem smo uničili tudi deteljo. Boljše je pa, če ga zasejemo s travo, ker ji predenica ne škoduje.

Če je pa predenica napadla skoraj vse deteljišče, tedaj nimamo pravega sredstva, da bi jo mogli popolnoma zatreti. V tem primeru nam ne preostane drugega, kakor da tak prostor pokosimo, deteljo na njem posušimo in na njivi sežgemo. Tako pogorišče preorjemo in ga nekaj let držimo v takih kulturah, ki ne trpijo po predenici: okopavine in žita.

Zelo je letos paziti pri pridobivanju deteljnega semena iz okuženih deteljišč. Odbirati je deteljo za seme samo iz takih njiv in takih prostorov, na katerih je detelja še zdrava. Če pa pridobivamo deteljno seme samo za dom in imamo okuženo njivo, tedaj je edina pomoč ta, da na njivi odbiramo samo deteljne glavice iz zdravih mest in si od teh dobimo potrebno deteljno seme.

Vsi kmetovalci morajo po svojih močeh skrbeti, da se škoda po tej zajedalki kolikor mogoče omeji. Gospodarska obvestila.

Če boste sadili.

Vsako delo se s pridom opravi, ako se izvrši o pravem času, s potrebnim prevdarkom in po temeljito premišljenem načrtu. Kako pa dela še večina naših sadjarjev? Ko se bliža pomlad, ali pa celo že potem, ko je sv. Gregor zemljo odklenil, šele začno misliti, da bi bilo dobro, posaditi kako sadno drevo. Drugi se pa spomnijo na to šele slučajno, ko vidijo na sejmu sadno drevje na prodaj, ali pa, ko opazijo soseda pri tem poslu. Seveda je potem vse skazeno, ker se dela brez prevdarka, brez načrta in prepozno.

Zato pa zopet in zopet opozarjamo sadjarje, ki imajo kaj zmisla za napredek, da začno misliti na nove nasade že sedaj poleti, ali vsaj zgodaj na jesen. Da bo pa ta prevdarek

lažji, naj dobro premislijo sledeča vprašanja:

1. Kje bomo sadili? Najvažnejše vprašanje je to in torej potrebno da ga proučimo najprej. Poiškati in preiskati je treba prostor, ki bi se dal z dobrim uspehom izkoristiti s sadjarstvom. Takih prostorov je še dovolj po majhnih in večjih posestvih, ker bi morali vedeti, da sadno drevje uspeva tudi drugod po posestvu, ne samo okrog hiš, kakor mislijo starokopitni gospodarji. Koliko je še travnikov, košenic, pašnikov, meja po polju, ob njivah, ob poti in itd., kjer bi lahko rastlo sadno drevje brez škode za druge pridelke. Prav tako bi v ugodnih legah lahko zasadili večje njive, prav posebno pa že opuščene vinograde in tudi tiste, ki jih mislite opustiti. Sedajle je čas, da pregledate posestvo in se odločite za prostor, ki ga hočete najprej zasaditi.

2. Kakšen mora biti prostor, da bo uspeh že vnaprej zagotovljen? Tu moramo vpoštevati najprej lego in potem zemljo. Zavetne, tople lege so najugodnejše. Takih leg pa nima vsakdo, zato bomo zasajali tudi slabše lege, ki jim bomo pa prilagodili sadno pleme in sorto. Zemlja naj bi bila po možnosti globoka in ne premokra, pa tudi ne presuha. Nekoliko bolj vlažne lege so pa vedno boljše nego presuhe, zlasti velja to za nas, ki gojimo sadno drevje v travnatem svetu. Po kakovosti tal bomo izbirali sorte. Vendar pa to ni vedno odločilno, ker z obdelovanjem in gnojenjem lahko izboljšamo najslabša oziroma najneugodnejša tla.

3. Kaj bomo sadili, ali jablane ali hruške ali koščičarje? Kakor rečeno, je tu merodajna pred vsem lega in zemlja dotičnega prostora. Odločimo se — če le mogoče — za tisto pleme, ki ima v sadni trgovini največjo veljavo in prihodnost. Če hočemo pa pridelovati sadje samo za dom, odločuje uporaba. Težje je pa

vprašanje sort. V tem oziru je mero-
dajna bližnja okolica in pa sadni iz-
bor za Slovenijo, ki ga je določilo in
izdalo Sadjarsko in vrtnarsko dru-
štvo v Ljubljani. Izbrati je malo sort,
toda take, o katerih smo prepričani,
da bodo dobro in zdravo rastle, kma-
lu in obilo rodile in katerih sad bo
imel veljavo v trgovini ali pa bo zelo
uporaben za domače izdelke. Pri iz-
beri sort je jako koristno posvetovati
se s sosednjim sadjarjem ali s kakim
strokovnjakom.

4. Kje bomo dobili drevje? Tu je
mogoč samo en odgovor: V kaki za-
nesljivi drevesnici, ki prevzame jam-
stvo za pristnost sort in za lepo vzgo-
jeno drevje. Ako se gre za večjo
množino drevja, se vedno izplača, da
ga gremo osebno izbirat. Temeljno
načelo pri nakupu pa naj bo, da ne
gledamo samo na nizko ceno, vse
drugo pa pregledamo. Tudi tu velja
stari pregovor: Najcenejše blago je
najdražje. Prvo je kakovost, cena naj
bo bolj postranska stvar. Sicer pa je
sadno drevje pri nas razmeroma zelo
poceni. Za 12—15 Din dobimo že
prvovrstno triletno drevo, iz držav-
nih drevesnic pa še ceneje. V Nem-
čiji je mnogo dražje, ker stane tako
drevo 2—4 marke = 28—56 Din. Ta-
koj, ko se odločite za nasad, izberete
pleme in sorte ter število dreves, po-
iščite dobavitelja in ko se pogodite,
takoj naročite drevje. Naročila se iz-
vršujejo brez izjeme po vrsti kakor
dohajajo. Kdor prej pride, ne samo
da prej »melje«, ampak tudi boljše
»melje«, ker dobi prvovrstno robo.
Pozni zimski ali celo spomladni na-
ročniki ali ne dobe nič, ker je blago
že razprodano, ali pa izbirek, ki je
še zastoj predrag.

5. Kdaj bomo sadili, v jeseni ali
spomladi? V tej zadevi je težko od-
ločno svetovati. Vendar pa velja v
obče pravilo, da je jesenska saditev
boljša nego spomladna. Zlasti naj v
jeseni sadi v višjih legah s toplo, bolj
lahko zemljo. V nižavah z vlažno tež-
ko zemljo, kjer je nevarnost pozebe

posebno velika, je pa spomladna sa-
ditev bolj priporočljiva.

Sadjarji! Napravite si po navede-
nih točkah nemudoma načrt za sadi-
tev! Gotov uspeh bo plačilo za Vaš
trud. Začnite takoj! Še dva meseca,
pa bo tu čas za jesensko saditev.

S.

Nova pota kmetske izobrazbe.

Najcenejša, pa najbolj uspešna
šola v sedanji dobi je za našega
kmeta brez vsakega dvoma — radio.

Ko smo Slovenci dobili svojo ra-
dijsko postajo v Ljubljani, se nam je
ž njo odprl nov vir ljudske izobraz-
be, nova možnost širjenja potrebnih
naukov in prosvete sploh. Mnogi so
to že doumeli, veliko pa jih je, ki še
niso.

Zlasti kmetskemu ljudstvu, lju-
dem na deželi je radio v vsakem slu-
čaju dober učitelj in svetovalec. Lani
je potom radia slovenski kmet po-
slušal mnoga in mnoga strokovna
predavanja, ki gotovo niso bila brez
haska. Na postajo naslovljena pisma
pričajo o tem. Žuljave roke so pisale
ta pisma, sama hvala je v njih!

Za letošnjo zimo je že sestavljen
načrt za ponovna takšna kmetska
strokovna predavanja. Skupno bo
dano 60 predavanj iz živinoreje, si-
rarstva, mlekarstva, poljedelstva, če-
belarsva, vrtnarstva, gozdarstva ter
iz gospodarstva sploh. Predavali bo-
do prvovrstni strokovnjaki, ki jih do-
sedanji poslušalci radia že poznajo.
Novi poslušalci pa jih bodo koj spo-
znali in vzljubili, ko zaslišijo njih be-
sedo pred mikrofonom. Samo aparata
jim je treba, takšnim, ki ga še ni-
majo.

Hitite v Ljubljano, pa naravnost
v radijsko prodajalno na Miklošičevi
cesti, kjer dobite najboljši in najce-
nejši radijski aparat. F. Š.

V VSAKO HIŠO »DOMOLJUBA«!

Boj jetiki

Slabe stanovanjske razmere, težak gmotni položaj, vedno bolj se razširjajoča industrija, alkoholizem in pomanjkanje higienske izobrazbe povzročajo vedno večje širjenje jetike. Jetika postaja splošna ljudska bolezen, ki vsako leto uniči na tisoče človeških življenj; jetika čimdalje bolj razjeda zdravje naroda, širi se pred vsem med industrijskim delavstvom, ki živi v težkih socialnih, neugodnih higienskih razmerah ter nima sredstev, da bi se ščitilo proti okužitvi. Jetika je nalezljiva bolezen, ki se širi iz delavskih stanovanj na vse strani in ne prizanaša niti onim, ki živijo v boljših gmotnih razmerah. Nad 250 tisoč ljudi v državi boleha stalno za jetiko, letno umrje nad 80.000 prebivalcev za to boleznijo. Tudi v Sloveniji sami razmere niso boljše, nad 20.000 oseb stalno boleha na pljučnih boleznih.

V vseh kulturnih državah so se združili vsi merodajni činitelji, katerih dolžnost je ščititi ljudsko zdravje, k skupnemu delu za pobijanje te ljudske bolezni, ki je pod ugodnimi pogoji ne samo ozdravljiva, temveč je mogoče s primernimi odredbami uspešno omejiti njeno razširjenje. — Uspehi takih smotrenih, na najširši podlagi izvedenih akcij so bili veliki. Število novih obolenj je padlo, smrtnost se je zmanjšala. Po vseh državah, kjer se je vodil velikopotezen boj proti jetiki sta se združila v skupnem udeleževanju država s svojimi zdravstvenimi ustanovami ter zasebno prizadevanje potom zdravstvenih društev, ki so svoje delovanje razširila v najširše plasti ljudstva; mreža boja proti jetiki se je razpletla do zadnje vasi in do vsakega posameznika.

Tudi pri nas mora boj proti jetiki dobiti splošen ljudski značaj. Le takrat bo uspeh pobijanja te bolezni zjamenjen, ako bo skupno z oblastmi, državo, zdravstvenimi ustanovami, občinami sodelovala tudi najširša jav-

nost. Zaseben podvig in volja morata postati odločilna; z vsestransko pomočjo oblasti se mora izvesti vsesplošen ljudski pokret proti tej strašni bolezni. Zadnji čas je, da se po zgledu v drugih državah tudi pri nas osnuje dobro organizirano vsenarodno protituberkulozno društvo.

V Mariboru posluje že dalj časa z lepimi uspehi in veliko požrtvovalnostjo protituberkulozna liga. Radi nezanimanja širših krogov naroda in radi nedostajanja denarnih sredstev to društvo ne more dovoljno razširiti svojega delovanja. — Za ustanovitev protituberkulozne lige v ljubljanski oblasti hoče dati pobude Okrožni urad urad za zavarovanje delavcev. S sodelovanjem oblasti, društev, stanovskih korporacij, zdravstvenih zavodov ter posameznikov hoče organizirati protituberkulozno ligo, ki naj razširi svoje delovanje na vso Slovenijo. S posebnimi dopisi je pozval ta urad korporacije in društva, da sodelujejo pri ustanovitvi protituberkulozne lige. Odzvalo se je že veliko število društev in stanovskih zvez, vse one, ki se temu povabilu še niso odzvale, pa prosimo, da prijavijo omenjenemu uradu pripravljenost sodelovanja. Istotako pa vabi urad tudi vse posameznike, ki so pripravljeni sodelovati pri ustanovitvi protituberkulozne lige, da priglase svoj pristop. Slovenci smo gotovo sposobni in tudi vredni, da po zgledu drugih narodov organiziramo tako protituberkulozno ligo, ki bo z uspehom izvedla boj tej ljudski bolezni. Upamo, da se bo vsa javnost z razumevanjem in podporo pridružila temu delu. Pričakujemo pred vsem od gg. zdravnikov, da bodo podprli naše tozadevno prizadevanje, saj se ne borimo le za delavske interese, temveč za splošne interese narodnega zdravja. Okrožni urad za zavarovanje delavcev v Ljubljani.

Na politirani mizi se hitro pozna, ako smo na njo postavili vročo posodo. Ti madeži se odstranijo, ako jih namežemo s parafinom.

Študiran kmet.

(Dalje.)

2. »Tako pa ne!«

I.

Končana je bila pravda, in Modras je bil obsojen — prvič v življenju.

Nekaj doslej nezaslišanega. Saj je imel mož nekaj soli v glavi, saj se je znal izgovarjati in zagovarjati, da mu niso prišli kmalu do konca. Dolgoletna izkušnja mu je odprla tudi pogled v kraljestvo paragrafov — in vendar...

Obsojen, ponižan... In plačati bo treba vse stroške... In veljavo bo izgubil pred ljudmi, pred sosedi. Kdo se ga bo še bal? Kdo bo pred njim trepetal? Kdo ga bo še volil v občinski odbor? Doslej je kar ukazoval: »Takole boš volil, pa bo pa...«, in ljudje so vedeli, kaj pomeni ta grožnja. Radi ljubega miru je marsikoga ustraševal, no, marsikoga pa tudi spravil pred sodišče in v kremlje advokatov — seveda ne takoj po volitvah, ampak šele čez leto in dan, da mu nihče ni mogel dokazati kakšnega volilnega nasilja, pač pa je moral vsakdo priznati, da se Modras bori edinole za pravico.

Samo za pravico. Ali ni to lep in plemenit boj?

In danes je bil prvič obsojen v imenu pravice in resnice. O, ti pokora ti taka!

Ves razburjen je krenil k Lipetu in si naročil pijačo. Tako je storil vselej, ko se je v hiši pravice boril za svojo čast in dobro ime, za blagor svojega posestva in za popravo storjene krivice, tako je storil tudi danes. Ni hotel pokazati, da je premagan, da je ponižan, da mu je pravica obrnila hrbet, nič ni hotel pokazati, kako so mu stopali na prste, kako ga je nasprotni advokat davil in krivil, kako je sodnik z zadovoljstvom bral njegovo obsodbo, kako se je sodni dvor nekam zadovoljno in

prikrito nevoščljivo muzal, ko je ponosna postava mogočnega Modrasa klonila v dve gubi, ko sta prehajala njega mrz in vročina radi tistih nesrečnih besedi: Zato sodišče zavrača tožiteljeve predloge kot neosnovane, — zato se je sodišče prepričalo, da se je tožitelj dokaz resnice ponesrečil..., zato se po §§... obsoja tožitelj...«

Ne, danes bo pil kakor drugič. V luči rujnega vinca, ki ga je danes dvakrat tako potreben kakor sicer, bo presodil svoj položaj, bo pozabil svojo sramoto, bo domačim vsaj za hip prikril svojo nesrečo in bo premislil, kaj bo storil.

Presodil, pozabil, prikril, premislil...

Vse to bi storil, toda... Ali nima Tržinar tudi jezika? Kako ponosno je pa šel danes iz dvorane! Prvič zmagovalec in prvi zmagovalec nad Modrasom. Ali ne bo kar brž zapregel svojega Pramčka, da bo prej vsa vas vedela, kaj se je zgodilo. In ko se bo vračal domov, bodo vanj zijali izza oken in izza plotov, bodo delali za njegovim hrbtom skrite opazke, se mu bodo zaničljivo režali in posmehovali, oh, oh... In vsega tega on ne bo videl, ne bo mogel precej drugi dan k sodišču, da bi napravil ovadbo radi razžaljenja časti.

»Ne bo tako! Kanalje!«

Pa je sklenil, da ga pred nočjo ne bo domov. Ne bodo ga videli pobitega in potrtega, ne bodo se mu smejali, ne bodo mu oslov kazali, nikdar, nikoli. Vsem bo prekrizal račune. Drugo jutro pa bo stopil ponosen pred svoje sosede, pred vso vas in bo oznanil na ves glas: »Ni še vseh dni konec. Šlo bo naprej. In zmaga bo naša, mora biti naša!« Potem naj pa kdo vstane in naj se mu posmehuje! —

Naprej! Da! To je modra beseda. Pa novega advokata mora dobiti. Ta ni zanič. Reval! Saj še ust ni upal odpreti, ko je njega, Modrasa, njegov nasprotnik izmival in mu vest izpra-

ševal, kakor bi stal pred njim bore šolarček in ne on, Modras, posestnik dveh kmetij in lastnik štirih bajt. Obene besede ni imel zanj. Prav nobene. Nekaj je sicer jecljal, nekaj je prosil sodnike, nekaj moledoval. Prosil v imenu svojega klienta, Modrasa. Ali Modras sploh kaj prosil? Kdaj in koga je še prosil! Modras samo zahteva, ukazuje, zapoveduje, ta šleva pa gre v njegovem imenu prositi. Seveda so ga potem sodniki morali obsoditi.

Plačal je svojo mero, vprašal je, kdaj gre vlak v Ljubljano, pa jo je mahnil na kolodvor. Poiskal je pisarno advokata in obrazložil svojo zadevo.

Gospod doktor je poslušal, kimal, pisal, vpraševal, spet pisal in nazadnje obljubil, da si bo dal še predložiti ves sodnijski akt njegove obsodbe, potem bo šele vedel, kaj in kako treba začeti oziroma nadaljevati. Upanja ni dajal, pa ga tudi ni jemal. Kako naj pa drugače počenja.

Z večernim vlakom se je vrnil domov. In ko je stopal proti domači vasi, je večino hiš že objemalo sladko spanje.

Le pri Tržinarju je bila še luč in čulo se je glasno govorjenje. Tudi svoje ime je večkrat slišal in v taki zvezi, da je kar v dno duše začutil, kako mu vsi privoščijo. Tiho, prikrito in prihuljeno se je plazil mimo hiše; v srečo pa je klel, da se je na vse strani ogenj kazal.

Le počakajte! Še vsi boste obževali nocojšnjo noč! Ti, Tržinar, in Boštjan, pa ti tudi, seveda, Gnidovec, in ti Porobkar pa še ti, hinavec grdi, Mihevec. V obraz se mi laskaš, danes pa si najbolj glasan. Le počakajte! Pratika se bo obrnila in vsi boste škripali od jeze, boste klečali na kolenih pred menoj in iskali moje milosti, kanalje! Nocojšnjo noč se bo roka še otepala.

Dvignil je pesti in izginil.

Doma ga je čakala žena.

»Kje pa vendar hodiš? Tako me že skrbi.«

»Za Modrasa se nikar ne boj. On že ve, kje hodi in kaj dela.«

»Ko so pa drugi že toliko časa doma.«

Naj bodo. In se bahajo, kaj ne!

»Kar sram me je, tako vdelujejo.«

»Nič naj te ne bo sram. Ni še vseh dni konec. Prišel bo čas, ko bo Tržinar jokal in stokal, Modras pa bo še nosil glavo pokonec.«

»France! Nikar! Pusti, odjenjaj. Poglej! Z vso vasjo si sprt, nobeden ne mara zate, vsi ti privoščijo to nesrečo. France, boljši je dober prijatelj, kakor močna gosposka.«

»Žena! Ti vsega tega ne razumeš. — Večerjo prinesi, potem pa k počitku!«
(Dalje.)

Denar.

g Vrednost denarja dne 13. t. m. V denarnih vrednotah na svetovnem trgu ni v zadnji dobi opaziti nikakih posebnih sprememb. Vse valute so več ali manj stalne in se opaža manjše valovanje samo tam, kjer nastane nekoliko večja ponudba ali povpraševanje. — V Curihu notira naš dinar 9.1275 centimov. Na ljubljanski borzi se pa plačuje tuje valute po teh-le cenah: 1 angleški funt 276.37 Din, 1 ameriški dolar 56.87 Din, 1 holandski goldinar 22.82 Din, 1 nemška marka 13.58 Din, 1 švicarski frank 10.96 Din, 1 madžarski penga 9.95 Din, 1 avstrijski šiling 8.02 Din, 1 belgijski belg 7.92 Din, 1 italijanska lira 2.98 Din, 1 francoski frank 2.23 Din, 1 češka krona 1.69 Din. V denarnih zavodih so cene nekoliko višje oziroma nižje.

Cene.

g Ljubljanska blagovna borza. — Kupčija na ljubljanski blagovni borzi je bila v zadnji dobi bolj mrtva in se omejujejo nakupi samo za dnevno uporabo. Valovanje žitnih cen na svetovnih tržiščih ne dopušča špekulacije. Tu navedene cene veljajo več-

noma za ponudbe blaga v polnih vagonih, večinoma postavljenega franko na slovensko postajo in sicer za 100 kg: pšenica baška stara 275 do 277.50 Din, baška nova, uzančno blago 275—277.50 Din; moka »0« franko Ljubljana, plačljivo po prejemu 400—402.50 Din; koruza baška zdrava, rešetana, plačljivo 30 dni, mlevska tarifa 260—262.50 Din, navadna tarifa 267.50—270 Din; ječmen baški ozimni 270—275 Din; oves baški, navadna tarifa 265—275 Din.

g Žitno tržišče. Vsled prvotno izredno ugodnih vesti o bogati letini pšenice, ki se obeta v Ameriki, so cene tako nizko padle, kakor še nobeno leto po vojni. Izkazalo se je pa, da letina nikakor ne bo tako obilna in posledica je bila zopetni dvig cen. — Vendar je bilo zvišanje primeroma malo, ker se ni dopustilo špekulaciji, da bi ta položaj tako izrabila. Tako vidimo, da so cene pšenice dandanes še vedno držijo nizko in so spremembe bolj neznatne. Na jugoslovanski trg to valovanje ne učinkuje, ampak je položaj precej neizpremenjen.

g Tržišče jaje. Položaj na tržišču jaje postaja v zadnji dobi vedno slabši. Povpraševanje v inozemstvu je pa precej popustilo in tudi cene so povsod nekoliko nazadovale. Nakupna cena pri nas je 1.05 do 1.10 Din za komad.

g Mleko in mlečni izdelki. Mleka je dovolj po deželi, ker je bila prva košnja bogata in tudi druga obeta dobro. Živinorejci dobijo v mlekarnah po 2—2.30 Din za liter, postavljen v mlekarno. V Ljubljani se prodaja v mlekarnah po 2.75 Din, dostavljeno na dom pa 3 Din liter. — Maslo se pri nas vsled razvoja letoviščne seziije uporablja vsako leto več. Vzlic znatnemu povpraševanju cene niso previsoke: čajno maslo iz mlekarn po 45—48 Din kg, kmečko maslo 30 do 35 Din za kg. Cene v nadrobni prodaji za 15 odstotkov višje. — Sira se zelo veliko uporabi in ker se ga je malo proizvajalo, je prišel popolnoma

miad v promet. Sele sedaj se obeta vsled večje produkcije, da se bo nekoliko uležal. Na debelo se plačuje po 27—32 Din kg, na drobno pa po 40—45 Din.

Živina.

g Ljubljanski živinski sejem 7. t. m. Prignanih je bilo 300 konj, 86 volov, 104 krave, 40 telet in 77 prašičkov za rejo. Dogon je bil radi dokončanih poljskih del precej znaten, zlasti je bilo mnogo krav. Cene za vole so zopet nazadovale, med tem ko so cene za druge živali ostale neizpremenjene. Za 1 kg žive teže se je plačevalo: voli prvovrstni 11 Din, II. po 10 Din in III. po 9 Din; krave debele 5.50—7.50 Din, klobasarice 4—5 Din, teleta 14—15 Din; konji in prašički za rejo po kakovosti in velikosti. — Prodanih je bilo 60 konj, 39 volov, 45 krav, 28 telet in 73 prašičkov. — Okrog 15 vprežnih konj je bilo prodanih za izvoz v Italijo-Trst.

g Mariborski prašičji sejem 2. t. m. Pripeljali so na ta sejem 227 prašičev, ki so se prodajali po naslednjih cenah po komadu: Mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 125—150 Din, 7 do 9 tednov 250—300 Din, 3 do 4 mesece stari 350—400 Din, 5 do 7 mesecev 450—550 Din, 8 do 10 mesecev 700 do 850 Din, 1 leto 1000—1200 Din. 1 kg žive teže 10—12.50 Din, mrtve 17—18 Din. — Prodanih je bilo 128 prašičkov.

g Zadnji zagrebški živinski sejem je bil zelo poln živine, toda kupčija je bila slaba. Kmetje pred letino nimajo potrebne gotovine za nakup živine. Cena goveji živini je padla za 1 Din pri kg, pri prašičih za 50 para do 1 Din pri kg. Tudi konji so se pocenili za 500—750 Din pri paru.

Vinske in madeže od sadja moramo odpraviti čimpreje. Vzemimo posodo ter napni zamazane dele prta, srajce itd. nad posodo, natresi nekoliko boraksa ter polij s kropom. Ako še ne izginejo, ponovi.